

kibaru

San 21 nan - Mekalo -san 1993
A songo : DOROME 10 - N° 256

A be bo kalo o kalo "AMAP" ka yamaruya kono - Hake : 17.000
"AMAP" kuntigi : Gawusu DARABO - Dilanbagaw kuntigi: Basiriki TURE

Peresidan Alifa Umaru KONARE

POLITIKKO FANGAKO

JEMUFANGA
DE
NGON
TE

Minisiri Føc Abudulayi Seku SO

MEKALO TILE FØC:
DIJNE
BAARAKELAW
TOGOLADON

BAARA MANA
MOGO MIN HORONYA
O TIGI TE
JONYA TUGUN

Ise DUKURE de sugandira, ninan san 1993 kono,
k'a ke Mali baarakelaw ka jekulu «UNTM» kuntigi ye.

DNAFLA JOGONDAN

Faso kanw yiriwali siratige la, balikukalan nemogosoba be jama ladonniya, ko jogondanba do bera ke. O jogondan jesinnen be baara minnu ma, olu file :

- maanaw, nsiirinw, poyiw, jogolonw ani kunnafoni werew, minnu be tali ke i yere konokow ani yekow la.
Jogondan in be ke an ka kanw na : Bamanankan, bozokan, bomu (bobokan), dogoso (kadokan), fulakan, mamara (minankakan), siyenara (senufokan), soninke (marakakan), sonay (koroborokan) ani tamaseki (burudamekan).

Bee be se ka jogondan in ke fo k'a bo mogodamado la, olu ye :

- balikukalan nemogoso baarakelaw ;
- fasokan bolofara baarakela minnu be "I.P.N." na ;
- karamogo minnu be fasokanw kalan ke lakolidenw kun;
- minnu ka baara jesinnen be balikukalanko ma maraw kono ;
- kalankonemogosow la, ani mogo minnu ye balikukalan bolofara nemogow ye porozew, "ODR, ONG" la.

Fasokan kelen o kelen na, mogo saba minnu folo be ten ta, olu be ladiya ni min ye, o file :

joyoro folo : sefa baa tan (d. 10.000)

joyoro filanan : sefa baa wooro (6.000)

joyoro sabanan : sefa baa naani (4.000)

Ladiyalifen werew be di, minnu ye gafew ni senekeminew ani gadonminenw ye.

Aw be fen minnu seben jogondan in hukumu kono, aw be se ka na n'u ye, walima k'u ci balikukalan nemogosoba la, negejurubuwati nimoro ye 62, Bamako Kuluba sira kan, "ENA" lakoliso kerefe

(DNAFLA - BP. 62 - BAMAKO)

Aw ka fen sebennew mineli dan ye san 1993 ntendend zuluyekalo tile 12 ye.

Jogondan jaabiw be fo jumadon, utikalo tile 6, san 1993

Bamako, marisikalo tile 11, san 1993

Balikukalan nemogosoba nemogo

Sayidul Wahabu TURE.

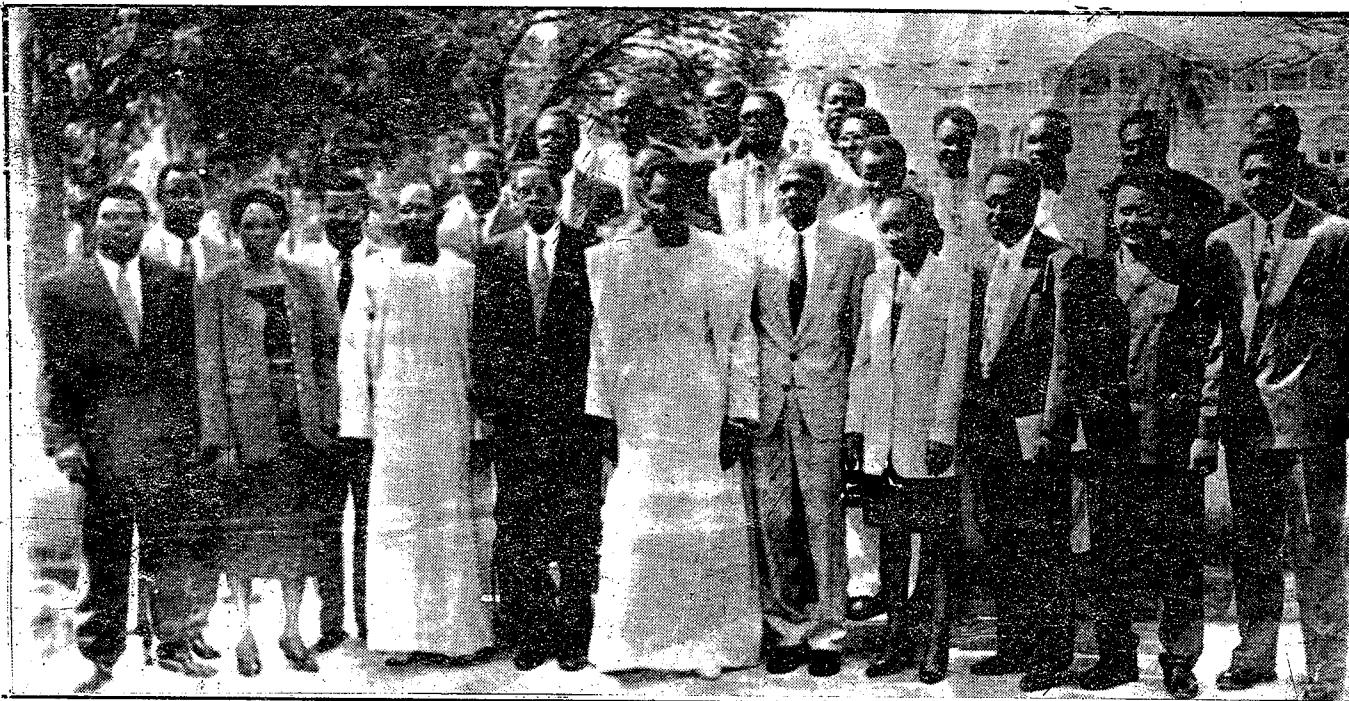
POLITIKKO NI FANGAKO

JEMUFANGA DE JOGON TE

Kabini Mali y'a yere ta, san 1960 setanburukalo tile 22 don, a sariyasunba yelema saba de kera. Sariyasunba folo benna yere ta ma. O y'a ke Mali jamana folo ye, n'o be wele ko «Erepibiliiki folo». Oye jamana mara san 1960 ni 1968 ce. An b'o wele ko Modibo tile. Sariyasunba yelemarra sorodasiw fe, minnu ye jamana mara san 1968 ni 1991 ce. An b'o wele ko Musa tile. Oye «Erepibiliiki filanan» ye. Sariyasunba yelemarra san 1991 marisikalotile 26 murutiba senfe, min kera Musa

binni sababu ye. Furancfanga sigira kalo 14 kono, min Peresidan kera Zenerali Amadou Tumani TURE ye, bee ko min ma ko «ATT». Sariyasunba yelemarra, k'a lakuraya, k'a ke jemufanga ye, ni daw ko forobafanga, wali jekawalefanga, ka ben Alifa Umaru KONARE sugandili ma, k'a ke Mali jamana Peresidan ye. O sariyasunba lakurayalen latemen waati de be senna sisan, n'an b'o wele ko «Erepibiliiki sabanan». O kuncedon be Ala doron de bolo.

(A to be ne 4 ni 5 la)

Peresidan Alifa ni Goferenaman filanan Minisiriw

POLITIKKO NI FANGAKO

A kera cogo o cogo, Erepibiliki kelen-kelen bëe be fangabolo sigi sen kan, n'o bë wele ko Goférénaman, min ye minisiri jékulu ye. Alifa ka goférénaman fôlo sigira san 1992 zuwënkalo tile 10 don. A jémogoya tun bë Yunusi TURE de bolo. Taalen jëfë, a donna ko Alifa ka goférénaman fôlo sigili ma yéléma don kow la. O labanna goférénaman filanan sigili ma, min Minisiri fôlo kéra Abudulayi Seku SO ye. O kéra san 1993 awirilikalo tile 12 don. Jateminé la: Goférénaman fila de sigira Alifa Umaru KONARE ka fanga kóno, fanga min sigili ma san kelen dafalen soro fôlo, bawo, Alifa yére sigira san 1992 zuwënkalo tile 8 don. Goférénaman fôlo Minisiri fôlo tun ye Yunusi TURE ye. Goférénaman filanan Minisiri fôlo kéra Abudulayi Seku SO ye. Ale tun bë Yunusi ka Goférénaman na, k'a ka baara jësin jamana lakanali ma, n'o bë wele ko «Défansi Nasional». O b'a jira ko mogo kura donnentë Goférénaman na?

Walasa bëe ka Erepibiliki ani Goférénamankonni Minisiri fôlo faamuya kosebë, an b'u sigiwaatiw n'u sigicogow dantige nin cogo la:

EREPIBILIKI FÔLO :

- Fanga latemén waati : k'a ta san 1960 la

(yerëta san) k'a bila san 1968 la. O furancë ye san 8 ye. O ye Erepibiliki fôlo ye.

- Jamana kuntigi : Peresidan Modibo KEYITA.

- Pariti Politiki : US-RDA. O ye paritikelenco waati ye.

Minisiri fôloko tun tè yen. Peresidan Modibo KEYITA de tun bë jamana fango so ni Goférénaman kunna. A san 8 kóno, Goférénaman yélémako caman kéra; ka soro sariyasunba ma yéléma.

EREPIBILIKI FILANAN :

- Fanga latemén waati : k'a ta san 1968 la (Modibo KEYITA ka fanga binsan) k'a bila san 1991 la. O furancë ye san 23 hake ye. O ye sordasiw ka fangata n'a latemén waati ye.

- Jamana kuntigi : Peresidan Musa Tarawele. Ale n'a jéncogn sordasi 14 de kéra Modibo ka fanga binni sababu ye.

- Pariti Politiki : San tan fôlo kéra, ka soro sariyasunba ani pariti tè yen. O kéra san 1968 ni 1978 ce. O waati kóno, Musa n'a jéncogn tun bë fanga latemén, u yérew sagola. Sariya tunt'ala bolo. San 1974, u ye sariyasunba laku ray. O ye Mali ke Erepibiliki filanan lakiya yére ye. San 1979 la, UDPM sigira sen kan n'o ye Musa n'a jéncogn ka pariti politiki ye.

POLITIKKO NI FANGAKO

Musa ka fanga fana latemenna paritikelenco kadara kono. O siratige la, Musa yere de tun ye jamanakuntigi ye, ani Goferenaman nemogo, ani Pariti UDPM Sekereteri Zenerali. Minisiri folo tun t'a la. A san 23 kono, an be se k'a fo ko Goferenaman tun be yelema siue kelen, siue fila, wali siue saba, san kelen kono.

FURANCE FANGA

- Fanga latemén waati : k'a ta san 1991 marisikalo tile 26 don na (Musa ka fanga bindon) k'a bila san 1992 mekalo tile 8 don na. O furance ye kalo 14 ye. A fanga sigikunkera Sariyasunba yelemai de ye, ka demokarasi basigi, ka parti politiki camanko basigi, ka jamana fangabolow n'a fanga nemogow sugandicogo ke wote ye, ani ka jemufangako waleya Mali kono, min ma se ka ke Modibo ani Musa fe.

O siratige la, wotew kera, ka sariyasunba yelema, ka duguw meriw sigi, ka jamana depitew sigi, ka jamana fangaso Peresidan sigi. Furance fanga waati te jate Erepibiliiki waati ye, bawo, ale ka baara ye labenbaara de ye, ka fanga bo bolojugu kan, k'a bila bolojuman kan, n'o ye demokarasi ye, ni daw ko forofanga, wali jemufanga. A welela cogo o-

cogo, Musa banna o fanga suguya min basigili ma, o de kera a binni sababu ye. Musa ko k'ale ni mogo te fanga tila...

- Jamana kuntigi : Zenerali Amadu Tumani TURE, n'o ye «ATT» ye.
- Minisiri folo : Sumana SAKO, n'o ye «ZU» ye.

Olu ka baara banna, wasa kono, ka ben fanga latemen tuma ma, peresidan sugandilen ma wote senfe, n'o ye Alifa Umaru KONARE ye.

EREPIBILIKI SABANAN

An be Erepibiliiki sabanan waati de kono sisan. O Peresidan, Alifa Umaru KONARE sigira, san 1992, zuwenkalo tile 8 don. A ka Goferenaman folo minisiri folo kera Yunusi TURE ye. O ye kalo 10 min ke baara la, a jirala k'o baara ma se ka geleya kunben, k'a ma se ka balawu lasa, i ko lakolidenw ka tijeliw n'u nogonnaw, k'a ma se ka ben, here ani lafiya basigi jamana kono, kuma te nafasoroko ma.

Kuma si te yen, min ma fo Yunusi ka Goferenaman folo ma, juguman sira kan. Pariti Politikiw y'a lagosi, fo ka se Alifa yere ma. A ko laban bilala politiki bolo kan.

O siratige la, Pariti caman y'a jira, ko

POLITIKIKO NI FANGAKO

n'olu tun welela Alifa fɛ, ko fangaso haminankow latemenni tun tɛ gɛleya nin cogo la; ko Malidenw tun bɛ wasa, bawo, u tun bɛ labencogo wɛrɛ sorɔ kow la. O kumaw taara Alifa jiminsira fɛ. A sonna Pariti wɛrew sendonni ma fanga latemenni na. A ye wele bila jamadenw bɛe lajelen ma, k' a jira ko bɛe k'i bclø di njogɔn ma, walasa faso ka baara, n'a ma ke ni njogɔn juguya gansan ye. Pariti Politiki minnu tun faralen bɛ «ADEMA» kan, a ye dɔ wɛrew fara olu kan, k'u bɛe ka dɛmɛ jini, walasa baara yɛrɛ ka ke, bɛn ni wasa kɔnɔ. O kelen tuma min na, a ye Minisiri fɔlɔ sigi. O kera Abudulayi Seku SO ye. O ye Goferenaman min sigi, o de ye Goferenaman filanan ye, Alifa ka fanga sigi fura dama, i ko kalo 10 hake kɔnɔ.

Nin njogɔn hakililajigin kumaw kun ye fən fila de ye.

A fɔlɔ : ka kow latemencogow n'u latemewaatiw sɛben, k'ulamara, dondo sosoli n'a njogɔnnaw kama, bawo, «KIBARU» temennen kɔnɔ, an y'a jira ko hakili mara yɔrɔ ye sɛben de ye.

A filanan: ka Goferenaman fɔlɔ binkun jɛfɔ ani ka Goferenaman filanan sigikun fana jɛfɔ.

«JEKABEN» GOFERENAMAN

Mankan cayara tuma min na, k'a jira ko Yunusi ka Goferenaman desera yɛrɛ de, Alifa wulila, ka kuma ta k'a jira bɛe la, ko ni Goferenaman desera, k'ale ma dɛsɛ; k'o t'ale dɛsɛlen ye; ko tɛ demokarasi donnен ye bɔgɔ la, k'a bɛna «Jekaben» Goferenamanko sifile, walasa Pariti camansen ka donfangaso baarawla, minnu jɛli tɔnɔ b'an bɛe kan. O laban kera pariti politiki woɔrɔ ka mɔgɔ sugandilenw farali ye «ADEMA» ani Mali kɛŋɛkanyanfan kɛledenw ka jekulu «MFUA» mɔgɔ sugandilenw ni paritintanw kan, ka Goferenaman sigi, k'a Minisiri fɔlɔya di Abudulayi Seku SO ma. O yɛrɛ de sera paritipolitikiw ma, k'ukumanɔgɔnya, bawo minisiri sugandilenw bɛ baara ke ale de ka jɛmɔgɔya kɔnɔ, k'a masɔrɔ, ale de b'u ni Peresidan Alifa ni njogɔn ce. O kadara kɔnɔ, Peresidan bɛ Goferenamanka baara ketaw bɛe lajelen dantige. Minisiri fɔlɔ b'o baaraw latemenni kɔlɔsi, Minisiriso kelen-kelen bɛe hake la. Ni Goferenaman minisiriw ka baara jɛna, a tɔgɔduman bɛ di Minisiri fɔlɔ de ma. N'u ka baara ma jɛ, a tɔgɔgoman bɛ d'ale kelen de ma. Kumajɔgɔnya kelen, Alifa ni Minisiri fɔlɔ

POLITIKKO NI FANGAKO

ni pariti politikiw ce, olu y'u ka mögö su-gandilenw tögöw di, minnu farala njogon kan, ka goferenaman filanan sigi sen kan. Ben min kera o siratigë la, o diyara fasodenw bëe ye. O de kɔson, an y'a Goferenaman filanan wele ko «jekaben» Goferenaman, min sigira Abudulayi Seku SO ka njemogoya kono nin cogo la:

ADEMA :

Mamadu Lamine TARAWELE
Jenkunda TARAWELE
Mahamani Umaru MAYIGA
Sanba SIDIBE
Mmu Jalo Fanta KAMARA
Bubakari Sada SI
Abudulayi Sharili DAUCOK
Bakari Koninba TARAWELE

CNID :

Yoro JAKITE
Abudulayi JOPU
Amidu JABATE

US-RDA

Mohamedi Aluseyini TURE
Mamadu Bamu TURE

RDP :

Usumani Umaru SIDIBE
Mohamedi JARA

RDT :

Anbajo KASOGÉ

PDP :

Bubakari Karamoko KULUBALI

MFUA :

Mohamedi Agi ERILAFU

PARITINTANW :

Abudulayi Seku SO, Minisiri fôc

Modibo SIDIBE

Fatu HAYIDARA

Sada SAMAKE

Shekina KAMISOKO

Nin «Jekaben Goferenaman» kera sababu ye, ka pariti caman mögöw dusu suma. A kera sababu ye ka njetaacogo soro fangaso baaraw latemenni na, bawo, körötigëlikela caman donna Goferenaman na. Nk'a kera sababu ye, ka pariti do mögöw fana lameruti, i ko minnu ka mögö te Goferenaman na. O be faamuya, bawo, a kera cogo o cogo, bëe ka mögö te se ka don fanga la, njogonfe. Belenintuuri don. Mögö de be körötö k'a masoro, ko tuma sebali te ke. O temenen kô, Goferenaman ye yelema-yelemakode ye. N'a minisiri bëe desera, u bëe be wuli. Ni minisiri damado minnu fana desera, olu fana be wuli, ka kura werew bila u no na. A b'o cogo de la, fo Ala mana min ke...

Amadu G. KANTE

Dijé baarakelaw togoladon : Mekalo tile folo

BAARAMANAMOGOMINHORONYA OTIGI TE JONYA TUGUN

A be san keme yirika caman bo sisan, dijé jamanaw bës lajelen baarakelaw be Mekalo tile folo seli ke, n'o y'u togoladon sugandilen ye. O don kama, baarakelaw be njogon lajere, ka wale caman dajira baaradakuntigw la, foroba kunda ani kejereye kunda. O don kama, balan, nanbara, dogojogonna ani kalabanciya fen o fen be baarakelaw ka nafasorodaw geren, olu bës be fo, jamalajew senfe, k'a jira fangaso ni baarakuntigw la, ko soroteké baarakelaw ko, ko ni sorokera, jinen man kan ka ke baarakelaw ko, sira caman kan, i ko sarako, furakeliko, sariyako bolomademe, nettaako ani wale caman were, minnu ka kan, k'a jira baarakelaw la, k'uté bolokofe mogow ye.

A tile kelen gintanw senfe, baarajekulu nemogow da be se fangaso ani baarada kuntigw ni baarakelaw cekow bës ma, juman sira ani juguman sira kan. Ni wale minnu be ka ke baarayoro la, n'o bennen te baarakelaw ma, olu dabilali be jini. Ni wale minnu ka kan ka ke, walasa ka baara kecogo nogoya, olu basigili be jini. A kera cogo o cogo, baarakelaw b'u felaw nefo, k'a jira ko n'olu ma jenabo, ko soroké cogo be geleya; ko ni soroc

kecogo geleyara, baarakela be sègen, k'a dusukasi, k'a timinangoya, k'a bila fobalifo ani kebalike la.

O de koso a be fo ko bës k'i tilen, bës k'i jeya, bës ka ke njogonfe, ka soroc tila, a tilacogo la, i ko baarada ani baarakelaw ce, walasa bës k'i wosi songo soroc. N'o ma ke baarayoro o baarayoro la, o yoro te diya, bawo, i b'a soroc o baarada kuntigi be ka baarakelaw miné a ka jönw ye, walima nalomaw, walima kodonbaliw n'u njogonaw . Baara ma dabo o kama. A dabora njogongasisigi ani soroc de kama.

Nin wale bës de koso, san o san, baarakelaw bës be wuli, ka fara njogon kan, k'a jira ko baara de be hadamen horonya, k'a masoro, baara be mogotanga fugariya ma, a be mogotanga sonnyali ani kalabanciya ma , a be mogotanga mogofemogoya ma. A be mogoké danbemogoye; k'i ke dannayamogoye. Ni baara ye mogotanga horonya, o tigi te jonya tugun. O n'a taa o taa, an ka baara miné ni sebe ye, k'a sebe ke, walasa, don o don, an ka nafa caman soroc a la, min b'an ka dinslatige nogoya.

Mekalo tile folo don, baarakelaw be defile ke, k'a jira baarada kuntigw la, k'u te bolokofemogoye.